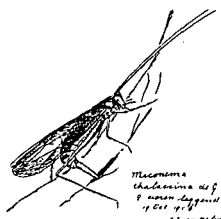

Eierleggende Kleine Sabelsprinkhaan

De Kleine Sabelsprinkhaan (*Meconema thalassina* de Geer), een verkleinde uitgave van de alom bekende Grote Groene Sabelsprinkhaan, bleek in 1956 tamelijk veelvuldig voor te komen in de eikenbossen bij Utrecht, Zeist en omgeving. In Huis ter Heide trof ik de eerste imagines aan omstreeks begin september. De 19de oktober nam ik twee wijfjes waar op een dik met korstmossen (*Parmelia* sp.) begroeide eikenstam, waarvan een der twee exemplaren bezig was met het leggen van eieren. Dit wijfje had haar legboor diep in een spleet tussen de schorsschilfers gestoken en hield daarbij het achterlijf naar beneden gekromd en de achterpoten wijdbeens geplaatst. Er was geen enkele beweging in het dier waar te nemen. Zelfs de anders nogal beweeglijke sprieten bewogen nu niet. Een half uur later zat zij nog precies zo. Onder een andere eik vond ik de stoffelijke resten van een mannetje, dat kennelijk door een wijfje gesavoureed werd. De wijfjes peuzelen de mannetjes namelijk direct na de paring op, iets wat bij carnivore rechtvleugeligen meer voorkomt. Dit is o.a. ook waargenomen bij de Grote Groene Sabelsprinkhaan en de Bidsprinkhaan.

Lepelaars bij Haarlem

In de polders tussen Haarlem en de Haarlemmermeerpolder (begrensd door de Ringvaart om de Haarlemmermeer, de snelverkeersweg Haarlem-Schiphol en het Spaarne) werden in de afgelopen zomer opmerkelijk veel lepelaars waargenomen.

Deze polders — welke gedoemd zijn om binnenkort te verdwijnen om plaats te maken voor de stadsuitbreiding van Haarlem, die vrijwel dit gehele gebied in beslag zal nemen — bestaan uit laagliggende weiden en hooiakkers, doorsneden met sloten.

Elk jaar worden hier weliswaar enkele lepelaars gesignaleerd, doch niet in dergelijke grote aantallen, als vorig jaar het geval was.

Het is een opmerkelijk feit, dat de vogels zich vooral ophielden onder de rook van Haarlem. Zij werden namelijk vaak waargenomen op weilanden langs de drukke Schipholweg, vlak bij de Buitenrustbrug over het Spaarne. Verder stonden zij meermalen in gezelschap van blauwe reigers. De kieviten deden dan verwoede aanvallen op de reigers, maar lieten de lepelaars met rust.

De in onderstaand overzichtje met „B” gemerkte waarnemingen, werden alle gedaan bij de Buitenrustbrug. De andere betreffen lepelaars, die in het meer rustige gedeelte van de polders, in de richting van de Haarlemmermeer, werden gesignaleerd. Tussen 14 juni en 1 juli werden geen waarnemingen gedaan.

- 13 juni, 8.05 uur: 18 (B).
 2 juli, 7.55 uur: 2 (B).
 3 juli, 7.55 uur: 6 (B); 17.30 uur: 1 (B).
 4 juli, 7.55 uur: 8 (B) en 2 overvliegend; 13.00 uur: 13.
 5 juli, 8.00 uur: 16 overvliegend in lange rij, zetten zich later op een weiland.
 6 juli, 8.15 uur: 12 (B); 12.50 uur: 6 (B); 20.15 uur: 2 en 7 (B).
 8 juli, 8.05 uur: 3 (B).
 9 juli, 8.05 uur: 15 (B).
 10 juli, 8.05 uur: 23 (B).
 11 juli, 8.05 uur: minstens 6 (B).
 12 juli, 8.05 uur: 4 (B).
 15 juli, 8.05 uur: 11 (B).
 16 juli, 8.05 uur: 7 (B).
 22 juli, 17.15 uur: 5.
 23 juli, 8.05 uur: 5 (B).
 24 juli, 8.05 uur: 9 (B).
 26 juli, 17.25 uur: 1.
 5 aug., 8.00 uur: 3 (B).

Daarna zijn de lepelaars niet meer gezien. De schuld van dit plotselinge verdwijnen moet vermoedelijk worden gezocht bij de jagers, die het voorzien hadden op de houtduiven die in de avonduren van de Haarlemmermeer naar hun slaapplaatsen in de Haarlemmerhout en de duinen vlogen. Het geknal der jachtgeweren, dat vaak tot diep in de schemering voortduurde, heeft de dieren waarschijnlijk gedwongen een rustiger omgeving op te zoeken, hoewel natuurlijk ook de najaarstrek een rol kan spelen.

J. Jansonius:

Vogelwaarnemingen aan de rand van Assen

11 november 1957 zag ik vanuit mijn woonkamer een zevental pestvogels, ze deden zich te goed aan de bessen van de Gelderse roos. Mijn vrouw had enkele dagen tevoren een tweetal opgemerkt, dat wat omzwierf in de buurt. Die prachtige en gelukkig weinig schuwe vogels zie ik hier elke winter, maar dit jaar zijn ze wel extra vroeg uit het hoge noorden komen aanzetten. *)

Voor iemand met ornithologische belangstelling is hier nogal vaak iets interessants te zien. Geregeld iedere winter zwerven hier enkele buizerden rond, die ik ook uit mijn woonkamer met de kijker kan volgen. Enige winters geleden, toen er veel sneeuw lag, zweefde er statig een kiekendief voorbij, die mijns inziens sprekend op een blauwe geleek, maar onze schoolbioloog kwam dat toch apocrief voor: hij was geneigd het exemplaar voor de asgrauwe kiekendief te verslijten.

Gepasseerde zomer zeilde er een havik over, die geattaqueerd werd door roeken. Haviken nemen in onze omgeving in verblijvende mate toe. Verder herbergt het Asser Bos allerlei mezensoorten, b.v. staartmeesjes en zwartkopmezen en die buitelen dan ook geregeld door de struiken en bomen rondom mijn huis. Voor een jaar of wat zag ik in datzelfde bos ook een

*) Deze pestvogelwaarnemingen zijn reeds in *Natura* opgenomen. (dec. '57)